

— denazalizarea $e > e$ ($je > je$): *распет се* (f. 3 v), *спытает ме* (f. 10), *начело* (f. 30 v);

— dispariția sporadică a lui *l* epenthetic: *кораки* (f. 10) // *корабльнок*, *земле* (f. 13).

15. *Apostol*, sfârșitul sec. XIV, Biblioteca Universitară din Cluj, cota 4109. A fost descris de I. Iuffu („Romanoslavica“, VIII, 1963, p. 458).

Manuscris incomplet, deteriorat, scris pe hîrtie de proveniență italiană, filigran *Coroană* și *Sabie*. Conține 151 de file (21 × 28 cm), în scriere semiuncială, pe două coloane, 32 de rînduri pe pagină; manuscrisul este realizat de mai mulți copişti. Este scris cu cerneală neagră, titlurile cu roșu, fără ornamentație. Nu s-a păstrat legătura veche. Provine din colecția Iulian Marțian.

Cuprinsul: faptele apostolilor și un sinaxar.

Limba prezintă trăsături redacționale medio-bulgare și sîrbo-croate.

16. *Evangheliar*, sec. XIV, B.A.R., ms. sl. 5.

A fost descris de A. Jacimirskij (p. 91—95) și de P.P. Panaitescu (vol. I, p. 7), care-l datează în secolul al XVI-lea.

Este scris pe pergament subțire, alb-gălbui, 296 de file, scris pe două coloane, 21 de rînduri pe coloană, scriere uncială. Inițialele sînt lucrate în roșu și albastru, cu motive zoomorifice și împletituri.

Cuprinde textele evangheliei în ordinea citirii în biserică.

A fost scris în Rusia, cu grafie novgorodeană¹. Limba prezintă trăsături ale redacției ruse, cum ar fi:

— denazalizarea $e > a$ ($je > ja$): *срътоша* (f. 8), *рекоша* (f. 12), *цати* (f. 14 v), *начала* (f. 35), *чадо* (f. 60 v);

— denazalizarea $e > u$ ($je > ju$): *глюще* (f. 8), *илуши* (f. 11), *глю* (f. 13v), *вудеть*, *w(т)сюдѣ* (f. 12), *искахѣ*, *грядѣ*, *судить* (f. 14 v), *любаю тѣ* (f. 35v);

— transformarea ierului mare în poziție intensă în *o*: *возвѣстиша* (f. 8), *возва* (f. 14), *возлюбилѣ* (f. 35), *начатокѣ* (f. 266 v), *со мною* (f. 10 v), *ропотѣ* (f. 13);

— palatalizarea $*dj > ž$: *хожаше* (f. 36), *прихожаше* (f. 39 v), *несоужанте* (f. 45);

— păstrarea lui *l* epenthetic: *корабль* (f. 44).

17. *Cuvîntările lui Ioan Gură de Aur*, sfârșitul sec. XIV, B.A.R., ms. sl. 148

A fost descris de A. Jacimirskij (p. 734) și P. P. Panaitescu (vol. I, p. 188).

În privința datării, am acceptat-o pe cea stabilită de A. Jacimirskij, spre deosebire de P.P. Panaitescu, care consideră manuscrisul ca aparținînd secolului al XV-lea.

Provine de la mănăstirea Neamț, conține 158 file (27 × 21 cm.), scrise pe hîrtie, cu filigranele: *Cască* (Briquet, I, nr. 2890, Pistoia 1356; variante similare Veneția 1363—1389, Ravena 1383, Sienna 1375—1376), *Pară* (idem, nr. 1341, Udine 1366; variante tot din sec. XIV, de la Zurich, Breslau, Veneția ș.a.), *Arbaletă* (una din numeroasele variante existente la mijlocul secolului al XIV-lea, V. Briquet, I, p. 50; cel mai apropiat este nr. 707, Mechelen-

¹ A. Jacimirskij, *Григорий Цамблак*, p. 338.